

BELI MORSKI VOLK (*CARCHARODON CARCHARIAS*)

Beli morski volk zraste do največje dolžine 8m. Težek pa je najmanj 2t. Razširjen je v tropskih zmerno toplih včasih tudi hladnih morjih. Zadržuje se prav tako na obalnih območjih kot tudi v odprtih morjih in oceanih.

Kot dober plavalec iskoč za plenom križari ob gladini ali tik nad dnom. Je zelo hiter plavalec na kratke razdalje kjer lahko doseže veliko hitrost in celo skoči iz vode. Ta kot drugi člani te družine lahko tudi on vzdržuje višjo telesno temperaturo, kar mu je v veliko pomoč pri plavanju. Večinoma so to samotarske živali a kadar se hranijo z mrhovino so pogosto v manjših parih ali skupinah, pri tem jedo prvi večji osebki. Njihov osnovni plen so tjunji, delfini in velike ribe vključno z drugimi morskimi psi. Lotijo pa se tudi vseh drugih večjih vrst živali, ki jih lahko ujamejo. Plen ujamejo tako da ga najprej popadejo nato pa počakajo da oslabi. Ljudožer je obdarjen z velikimi trikotnimi grobo nazobčanimi zobmi. Včasih plava naokrog z odprtimi usti in tako s svojimi zobmi kaže kje je njegov teritorij.

Samice so večje od samcev in so živorodne, skotijo od 4-14 mladičev ki so dolgi 1,2m ali več. V maternici se mladički prehranjuje z neoplojenimi jajčeci in drugimi zarodki.

Beli morski volk je znan tudi pod imenom pes ljudožer. To pa zaradi tega ker je povzročil največ napadov na človeka od vseh vrst morskih psov. Ljudje se te vrste morskih psov še najbolj bojimo. Gledati smo ga začeli kot pošast oz. ljudožera, kar je vsaj deloma posledica filmske grozljivke Žrelo. Kljub temu njegovi napadi na ljudi niso tako pogosti, saj v Mednarodnem registru napadov morskih psov zabeleženih le 311 napadov belega morskega volka, ki so povzročili smrt človeka.

ZGRADBA TELESA

Da jim je plavanje lažje ima večina morskih psov torpedu podobno telo. Nekatere vrste, ki živijo na morskem dnu imajo podobno kot skati ploščato telo. Telo je prekrito z tisočimi drobcenimi nazobčanimi zobem po grajenosti podobnim luskam. Takim luskam rečemo plakoidne luske. Plakoidne luske so v kožo grajene tako, da njihova širša stran gleda ven in daje koži na otip brusnemu papirju podobno površino.

Njihove plavuti so toge in neupogljive v nasprotju s plavutmi kostnicah, a so vseeno učinkovite pri krmarjenju in stabiliziranju telesa med plavanjem. Zobje teh zveri se obnavljajo vse življenje in so nameščeni v nizih. Zobje različnih vrst se razlikujejo glede na prehrano, nekatere vrste imajo tudi po dva ali več tipov zob. Z žagastimi zobmi razkosavajo hrano in s koničastimi plen zgrabijo. Za razliko od kostnic morski psi pod hrbtenico nimajo plavalnega mehurja, da bi jih držal gor. Zato pa imajo svoja velika jetra napolnjena z oljem, ki izboljšuje plovnost in preprečuje hitro tonjenje. Večina morskih psov mora stalno plavati, da njihove škrge dobivajo svežo vodo, druge vrste pa lahko mirujejo, saj si vodo dovajajo same s škrkami. Ko voda priteka v usta so škrge zaprte, ko pa voda izteka skozi odprte škrge pa so usta zaprta. Morski psi imajo navadno 5 škrk, nekatere vrste pa tudi 6 do 7 parov.

ČUTI

Vse hrustančnice vključno z morskimi psi imajo zelo ostre čute. Z njimi zaznajo plen, četudi je daleč stran ali zakopan v dnu. Vse vrste imajo električne dražljaje ali Lorenzinijeve ampule. To so globoke pore, povezane s končiči za zaznavanje šibkih električnih dražljajev drugih živali. Večina ima tudi učinkovita čutila v pobočnici, oster vid in natančen voh, s katerim zaznajo celo razredčene vonjave.

PREHRANJEVANJE

Morski psi lovijo na različne načine. Plenilski morski psi čakajo v zasedi ali pa svoj plen hitro in kratko zasledujejo. Druge vrste, preiskujejo območje in iščejo plen ali pa izkopavajo živali iz usedlin na dnu. Mrhovinarji z ostrim vohom odkrivajo trupla. Tri največje vrste morskih psov se prehranjujejo z precejanje vode. Zajedavski morski pes pa zajeda velike ribe in morske sesalce.

RAZMNOŽEVANJE

Za večino samic morskih psov so priljubljena območja za kotenje ali odlaganje jajčec atoli in grebeni. Ta območja zagotavljajo mir in obilo hrane za rast in razvoj mladičev. Mladiči so že ob rojstvu zelo podobni staršem, imajo že zobe in so takoj sposobni loviti. Morski psi odraščajo počasi in pogosto dozori šele po desetletju ali več. V tem času pa mnogi postanejo plen drugih večjih plenilcev.

HRUSTANČNICE

Morski psi spadajo v družino hrustančnic skupaj z skati in globokomorskimi ribami, ki jim pravimo tudi morske podgane. Vse tri skupine so si podobne po: vse tri vrste imajo zobe, ki se stalno obnavljajo, hrustančno ogrodje in kožo prekrito, prekrito z drobnimi gostimi zobčastimi luskami.